

DE KLACHTENCOMMISSIE BIJ DE VAN DER HOEVEN KLINIEK, LOCATIE DE VOORDE TE AMERSFOORT

Beslissing van de klachtencommissie bij de Van der Hoeven Kliniek, inzake het klaagschrift van:

*, verder te noemen klager.

De klacht, via de klachtenfunctionaris ontvangen op 27 december 2022, is gericht tegen de beslissingen verplichte zorg d.d. 3 mei 2022 en 30 juli 2022, welke tot op heden nog voortduren.

De kliniek heeft schriftelijk gereageerd op 8 januari 2023. Klager heeft van deze reactie kennis kunnen nemen.

De klacht is behandeld ter zitting van 24 januari 2023. Klager is apart door de voorzitter van de klachtencommissie en de secretaris gehoord in de time-out kamer (TOK), omdat de behandelaars het niet verantwoord achten dat hij op dat moment de zitting kan bijwonen. Vervolgens zijn het hoofd behandeling en de juridisch medewerker gehoord.

De raadsman is niet ter zitting verschenen en was tevens niet telefonisch bereikbaar voor een eventuele toelichting.

In het kader van de behandeling van deze klacht heeft de klachtencommissie kennisgenomen van de volgende informatie:

- Klacht door de klachtenfunctionaris per e-mail op 27 december 2022 naar de klachtencommissie gestuurd;
- Reactie kliniek op het klaagschrift van 8 januari 2023, met als bijlagen de beslissing en mededeling verplichte zorg d.d. 3 mei 2022, de beslissing en mededeling verplichte zorg d.d. 30 juli 2023 en het zorgplan d.d. 29 april 2022;
- Hetgeen op de zitting van 24 januari 2023 is besproken.

Het standpunt van klager

Klager is het niet eens met de vrijheidsbepalende maatregelen. Hij wordt sinds 28 april 2022 begeleid over de afdeling en door de kliniek. Hij zegt dat men op deze manier een beest van hem maakt en dat hij wordt vastgehouden in 'martelkamer 4'.

Tijdens het horen heeft klager nog toegelicht dat hij 1,5 jaar geïsoleerd is geweest. Hij vindt het onmenselijk en vindt dat hij als een dier in een kooi wordt opgesloten. Hij vindt dat hij geen begeleiding nodig heeft. Hij mag niet buiten wandelen en met de groepsmomenten moet hij altijd in het zicht van de groepsleiding zijn. Hij heeft gezegd dat hij een keer een mes pakt en de keel van de groepsleiding doorsnijdt, en nu zit hij in de TOK. Klager geeft tevens inzage in een map met stukken en foto's, en overhandigt twee documenten om aan het dossier toe te voegen. Dit betreft een toelichting aan zijn advocaat wat hij graag wil, en de uitleg van het hoofd behandeling over de plaatsing in de TOK.

Het standpunt van de kliniek

Klager heeft TBS met dwangverpleging en verblijft sinds 28 april 2022 in De Voorde op basis van transmuraal verlof. Klager was voorafgaand aan de verhuizing ervan overtuigd dat hij meer vrijheden zou krijgen maar bij binnenkomst ervaarde hij het tegenovergestelde. Klager is gegeven de pathologie niet voldoende in staat om bijkomende onvrede en frustraties op een adequate manier te reguleren. Hij zegt niets meer met het behandelingsteam te maken te willen hebben en niet mee te willen werken aan de behandeling.

Ter kennismaking is besloten om hem in de eerste weken te begeleiden op de afdeling en in de kliniek. Al snel blijkt dat hij zeer impulsief is en beschikt over zeer beperkte frustratietolerantie, waarbij hij gericht is op een directe behoeftebevrediging. In het verlengde hiervan ontstaat ook gevaarzettend gedrag, zoals het ongewenst aanraken en vastpakken van medepatiënten, hun kamers ongevraagd betreden of medepatiënten zijn eigen kamer in te trekken en anderen om drugs vragen. Hij vertoont huichelachtig gedrag en spreekt op een bagatelliserende wijze over zijn indexdelict, het verleden en hoopt hiermee zijn medepatiënten te imponeren. Hij laat zich nauwelijks begeleiden en is niet in staat om zich aan de gemaakte gedragsafspraken te houden. Hij krijgt vrijwel dagelijks een time-out. Ondanks de interventies blijft de dynamiek die klager met zich meebrengt voor onveilige situaties zorgen. Om dit patroon te doorbreken is een beloningssysteem opgesteld (beloning per dagdeel dat hij zich aan de afspraken houdt). Dit leidt slechts tot geringe (tijdelijke) vooruitgang.

Sinds de opname gaat hij begeleid over de afdeling en door de kliniek. Hij toont hiertegen geen verzet. Vanaf 3 mei 2022 stemt hij niet meer in met de begeleiding en is een beslissing verplichte zorg genomen, inhoudende beperking van de bewegingsvrijheid. Op 30 juli 2022 raakt hij voortdurend in conflict en krijgt hij drie keer een time-out, maar dit brengt geen verbetering. Dit leidt tot gevaren voor de veiligheid en daarom is hij ingesloten op basis van een beslissing verplichte zorg, inhoudende insluiting in een kamer. Beide beslissingen zijn tot op heden van kracht. De onveiligheid die het gedrag van klager veroorzaakt en de hoge zorgintensiteit dwingt tot het werken vanuit een overwegend gesloten deur, waarbij klager begeleid wordt op de afdeling. Door de verplichte zorg kan het behandelingsteam klager beter monitoren en sturen, tijdig ingrijpen en de veiligheid handhaven. Het gaat hierbij ook om de veiligheid in de kliniek van zowel medewerkers en medepatiënten, als ook ter voorkoming van victimisatie van klager zelf.

Samenvattend leidt het gedrag van klager dus tot (dreigend) ernstig nadeel. Het ernstig nadeel bestaat uit de veiligheid van klager en de algemene veiligheid van andere personen in de kliniek. De verplichte zorg is dan ook noodzakelijk. De mogelijkheid tot insluiten en het beperken van de bewegingsvrijheid is opgenomen in het zorgplan van klager.

Ter zitting is toegelicht dat beide beslissingen zijn genomen op grond van artikel 9:6 lid 1 sub b Wvvgz en nog steeds doorlopen. Er is sprake van gevaar gelet op het beperkte vermogen wat continu speelt. De situatie wordt (minimaal) iedere week besproken in het patiëntenoverleg. Er wordt gekeken of er ruimte is, of er kan worden beloond en of de vrijheden kunnen worden opgerekt of uitgebreid. Het volledig laten vervallen van de beperkingen is niet gelukt en ook niet aan de orde waardoor de conclusie

nog steeds blijft dat de beperkingen noodzakelijk zijn. Sinds zijn binnenkomst is het verschil in gedrag eigenlijk minimaal. Soms lijkt hij iets rustiger omdat hij waarschijnlijk wat meer gewend raakt. Maar hij zegt soms ook weer heel nare dingen, zoals ook het geval was waardoor hij nu in de TOK verblijft. Die dreiging is dan erg serieus. Hij bleef maar zeggen dat hij een mes ging pakken en de keel van de groepsleiding zou doorsnijden, zonder te kunnen bevestigen dat hij dit niet zou gaan doen. Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk programma-activiteiten in huis aan te bieden, zodat hij van zijn kamer af kan, maar hij houdt het zelf ook vaak af en wil niet gaan. In de avond is hij wel vaak op de groep achter de computer. Zijn deur kan ook soms open. Er wordt geprobeerd dat soort momenten op te rekken, en ook te kijken naar mogelijkheden om naar de tuin te gaan.

De beoordeling

Op grond van artikel 10:3 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) kan een schriftelijk gemotiveerde klacht ingediend worden bij de klachtencommissie over een daar genoemde beslissing of niet nakoming van een verplichting. De beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van artikel 9:6 lid 1 en 2 Wvggz valt onder artikel 10:3 Wvggz, waardoor de klachtencommissie bevoegd is om een oordeel over de klacht te geven.

Artikel 9:5 Wvggz bepaalt dat de behandeling van betrokkene slechts plaatsvindt:

- a. voor zover deze is voorzien in het zorgplan,
- b. indien het overleg over het zorgplan tot overeenstemming heeft geleid, en
- c. indien de betrokkene of de vertegenwoordiger zich niet tegen behandeling verzet.

Op grond van artikel 9:6 lid 1 Wvggz kan indien niet voldaan is aan artikel 9:5 onderdelen b en c, niettemin behandeling plaatsvinden:

- a. Voor zover aannemelijk is dat zonder die behandeling het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen, of
- b. Voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene binnen de accommodatie doet veroorzaken, af te wenden.

Lid 2 bepaalt dat behandeling overeenkomstig het eerste lid plaatsvindt krachtens een schriftelijke en gemotiveerde beslissing van de zorgverantwoordelijke.

De klachtencommissie stelt vast dat er op 3 mei 2022 een beslissing verplichte zorg is genomen bestaande uit de beperking in de bewegingsvrijheid. Op 30 juli 2022 is wederom een beslissing verplichte zorg genomen bestaande uit insluiting. Klager verzet zich tegen beide beslissingen.

De klachtencommissie dient te toetsen of de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid. De klachtencommissie moet derhalve toetsen hoe het proces van de totstandkoming van deze beslissing is verlopen, of voldoende

is onderbouwd dat deze beslissing tot verplichte zorg noodzakelijk is, of voldoende is gekeken naar eventuele andere mogelijkheden en welk doel met de beslissing wordt beoogd.

De klachtencommissie constateert dat de toegepaste vormen van beperking zijn opgenomen in het zorgplan van klager. Duidelijk is gebleken dat klager het niet eens is met deze beperkingen en zich daartegen verzet. Om toch uitvoering te geven aan deze beperkingen die zijn opgenomen in het zorgplan dient dan een beslissing verplichte zorg te worden genomen. De kliniek heeft duidelijk onderbouwd waarom het noodzakelijk is om klager te beperken. Het gedrag van klager veroorzaakt onveiligheid voor zowel hemzelf als voor anderen. Zoals in de beslissing is toegelicht is er vanuit de neurocognitieve en neurobiologische ontwikkelingsstoornis sprake van een zeer geringe impulscontrole en regulatieproblemen. Op de afdeling is te zien dat klager zich verstorend en grensoverschrijdend gedraagt richting medepatiënten, door zich aan hen op te dringen, ongewenst hun kamer in te kijken dan wel te lopen, medepatiënten aan te raken of bij hun arm te pakken en dreigende uitlatingen te doen door veelvuldig over zijn delict te praten. Klager laat zich daar onvoldoende op aanspreken en houdt zich niet aan de (pogingen tot) afspraken. Daarmee is de veiligheid van de afdeling en medepatiënten in het geding, zo ook klagers veiligheid omdat zijn hinderlijk gedrag agressie oproept. Om dit risico op (dreigend) ernstig nadeel te hanteren, wordt klager begeleid of ingesloten. Door de verplichte zorg, met overwegend een gesloten deur en begeleiding op de afdeling, kan het behandelingsteam klager beter monitoren en sturen, zodat tijdig kan worden ingegrepen en de veiligheid kan worden gehandhaafd. De situatie van klager wordt wekelijks besproken, waarbij wordt gekeken naar mogelijkheden om vrijheden op te rekken of uit te breiden en hem te belonen. Dit heeft tot op heden nog niet kunnen leiden tot een verandering of beëindiging van de beperkingen omdat het gevaar nog steeds bestaat en daarmee de noodzaak voor de beperkingen dus ook.

Ook tijdens het horen door de voorzitter en de secretaris uit hij zijn onvrede over de beperkingen die het behandelteam maar nodig blijft vinden, waarbij hij met zijn handen voordoet hoe hij met een mes de keel van de groepsleiding zou doorsnijden.

De klachtencommissie is op grond van bovengenoemde feiten en omstandigheden van oordeel dat voldaan wordt aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid. De beslissingen zijn niet in strijd met de wet, dan wel de redelijkheid en billijkheid. De klacht zal dan ook ongegrond worden verklaard.

Oordeel

De klachtencommissie verklaart de klacht ongegrond.

Aldus gedaan door de voorzitter en twee leden van de klachtencommissie, bijgestaan door de secretaris en ondertekend door de voorzitter en de secretaris, op 7 februari 2023.

De secretaris

De voorzitter

Op grond van artikel 10:7 Wvvgz kan betrokkene, de vertegenwoordigen, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de verzoeker is meegedeeld. De rechter kan de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen op grond van artikel 10:9 Wvvgz.

Datum verzending afschrift: 9 februari 2023

Voor kopie conform: